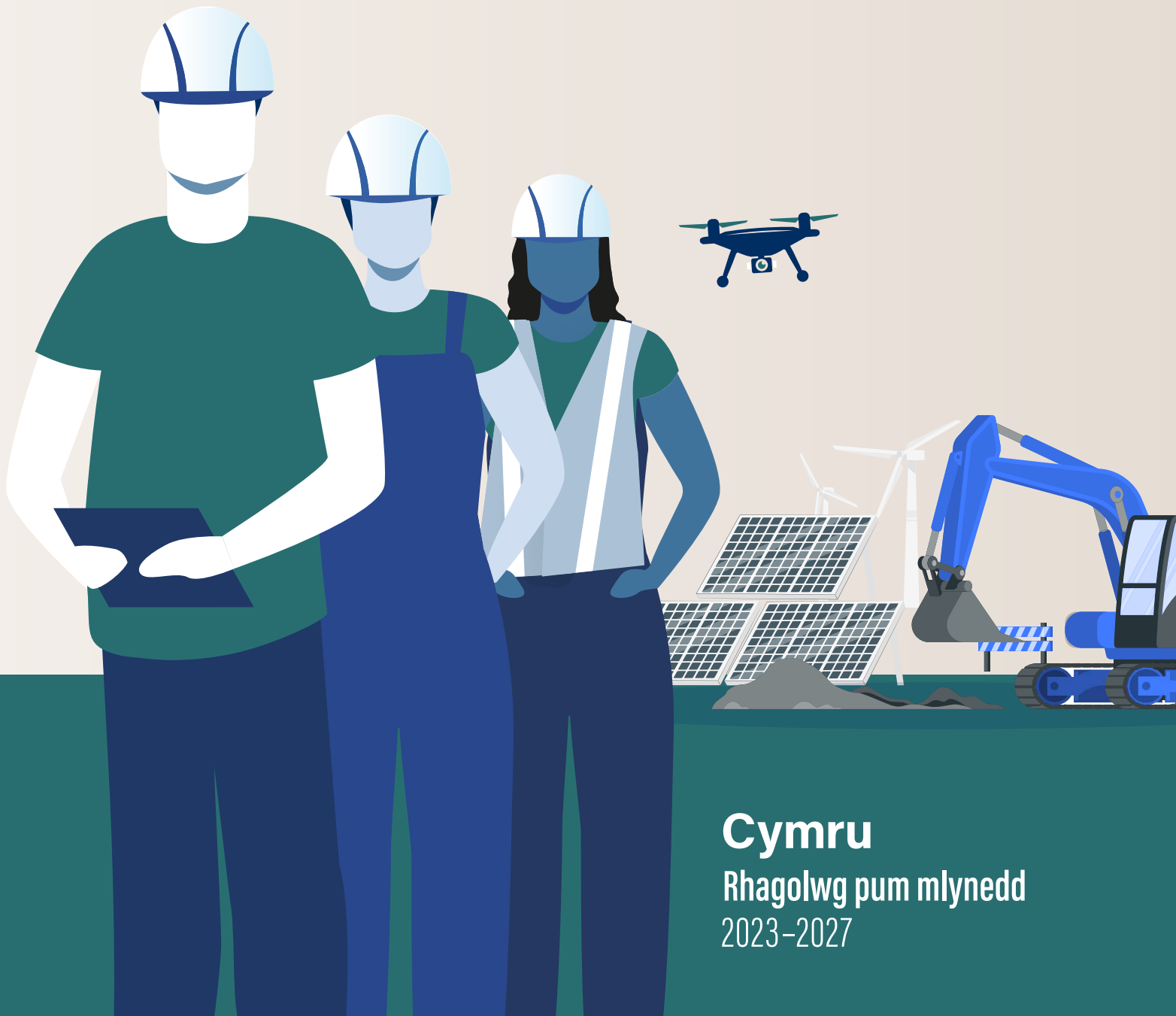

RHWYDWAITH SGILIAU ADEILADU

Anghenion sgiliau adeiladu

Cymru

Rhagolwg pum mlynedd

2023-2027

CYMRU

Bydd swm y gwaith adeiladu yng Nghymru yn tyfu yn ôl cyfradd gyfartalog flynyddol o 1.1% yng Nghymru, sydd ychydig yn is na rhagolygon y Deyrnas Unedig o 1.5%.

↑ **1.1%**

Tai preifat ynghyd â gwaith atgyweirio a chynnal a chadw yw'r prif sectorau ar gyfer twf yn y dyfodol.

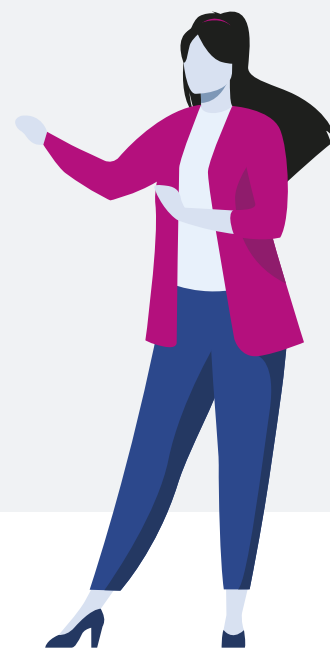
↑ **Tai preifat newydd**
Gwaith atgyweirio a chynnal a chadw

Y galwedigaethau sydd â'r lefelau gofynion recriwtio ychwanegol cryfaf:

↑ **Bricwyr** (420 y flwyddyn)
Crefftau trydanol (380 y flwyddyn)
Towyr (200 y flwyddyn)

Mae prosiectau mawr yng Nghymru yn cynnwys:

⊕ **Adfywio Abertawe, sy'n** (£1 biliwn)
Rhan Dowlais Top i Hirwaun
o'r A465, sy'n (£500 miliwn)
Cyllideb Llywodraeth Cymru ar gyfer
ddatgarboneiddio tai cymdeithasol
hyd at 2024/25 (£580 miliwn)

Ffeithiau a ffigurau allweddol

2022

2023

2024

2025

2026

2027

2028

2029

Mae cyfradd y gofyniad recriwtio blynyddol yng Nghymru, sef 1.6% y flwyddyn, ychydig yn is na chyfartaledd y Deyrnas Unedig, sef 1.7% ac mae'n golygu y bydd angen recriwtio 9,100 o weithwyr ychwanegol rhwng 2023 a 2027.

Cefndir macroeconomaidd y Deyrnas Unedig

Ar ôl adlamu'n ôl yn 2021, gyda 7.5% o gynnydd blynyddol mewn cynnyrch domestig gros (GDP), arafodd twf economaidd y Deyrnas Unedig yn hanner cyntaf y flwyddyn 2022, cyn gostwng -0.2% yn Chwarter 3. Mae'r data misol a gyhoeddwyd ym mis Tachwedd yn dangos bod y Deyrnas Unedig yn wynebu dirwasgiad erbyn diwedd 2022, pan fydd dau chwarter olynol o ostyngiadau wedi bod mewn cynnyrch domestig gros, fel y rhagwelwyd.

Cafodd yr heriau economaidd eu hamlygu gan GDP misol ddiwedd mis Medi 2022, sef 0.2% yn is na'r lefel cyn y pandemig (Chwefror 2020), ac mewn termau real, y Deyrnas Unedig yw'r unig economi G7 lle mae diffyg yn bodoli o'i gymharu â'r lefel cyn y pandemig. Mae Mynegai Rheolwyr Prynu (PMI) ScottishPower Global/CIPS yn dangos bod gweithgarwch busnes wedi gostwng am dri mis yn olynol wrth i fynegai cyfansawdd y Deyrnas Unedig ostwng i 47.2 ym mis Hydref o 49.1 ym mis Medi a 49.6 ym mis Awst, gyda darlleniad o lai na 50 yn dangos gostyngiad. Mae'r pwysau chwyddiant ar gyllidebau aelwydydd yn dal i godi chwyddiant y Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI), a oedd ar ei uchaf ers 41 o flynyddoedd ar 11.1% am y flwyddyn ym mis Hydref 2022. Disgwylir i chwyddiant aros yn uchel ymhell i hanner cyntaf 2023, ac mae mynd i'r afael â hyn, gan gadw cynnydd mewn morgeisi i lawr, yn flaenoriaeth i'r Llywodraeth. Fodd bynnag, fel y nodir yn Natganiad yr Hydref 2022, mae hyn yn gofyn am benderfyniadau anodd i fynd i'r afael â dyled a diffyg y Llywodraeth drwy gyfuniad o godiadau mewn treth a rheoli gwariant y sector cyhoeddus.

Barn gyffredinol y rhagwelwyr annibynnol, Banc Lloegr, y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol (OBR) a Changhellor y Deyrnas Unedig wrth gyflawni Datganiad yr Hydref yn y senedd, yw y bydd y Deyrnas Unedig yn wynebu cyfnod o ddirwasgiad

gyda'r cynnyrch domestig gros yn gostwng drwy 2023 ac o bosibl i 2024, cyn i'r economi ddechrau codi. Fodd bynnag, yr awgrym yw y bydd yn ddirwasgiad mwy bas o'i gymharu â'r gostyngiadau diweddar a welwyd yn ystod 2020 a 2008.

Er bod amodau economaidd y Deyrnas Unedig yn 2022 yn heriol, roedd yr allbwn adeiladu yn dal yn well na'r disgwyl. Pan ostyngodd cynnyrch domestig gros -0.2% yn Chwarter 3, cynyddodd yr allbwn adeiladu 0.6%, ac mae ar y trywydd iawn i ddangos cynnydd blynyddol o dros 4% erbyn diwedd 2022, gyda sectorau tai a thrwsio a chynnal a chadw newydd yn gyfranwyr allweddol. Fodd bynnag, mae twf wedi cael ei sbarduno fwyfwy gan yr ôl-groniad o waith wrth i archebion newydd leihau, ac erbyn hyn maent ar eu gwannaf ers mis Mehefin 2020.

Mae'n annhebygol y bydd allbwn adeiladu'n parhau i ragori ar yr economi, a dyna pam rydym yn disgwyl gostyngiad mewn allbwn yn ystod 2023 gyda phethau'n gwella yn 2024. Mae disgwyl i'r sectorau masnachol, seilwaith a diwydiannol ymdopi ychydig yn well na thai newydd neu atgyweirio a chynnal a chadw tai. Mae gwaith atgyweirio a chynnal a chadw tai yn debygol o gael ei wasgu wrth i aelwydydd ailflaenoriaethu eu gwariant, ac mae arwyddion bod y farchnad dai yn arafu gyda llai o ymholiadau gan brynwyr newydd a llai o forgeisi'n cael eu cymeradwyo.

Rydym yn dal i weld y diwydiant adeiladu'n wynebu her hirdymor o ran recriwtio gweithwyr. Roedd lefelau swyddi gwag yn dal yn uchel drwy gydol 2022, mae cyfraddau diweithdra yn isel, mae anweithgarwch oherwydd salwch yn cynyddu, a bydd y diwydiant adeiladu'n cystadlu yn erbyn diwydiannau eraill i ddenu a chadw'r gweithwyr sydd eu hangen arno.

Er y bydd y pum mlynedd nesaf yn arwain at gyfnod o ddirwasgiad wedi ei ddilyn gan dwf araf, bydd diwydiant adeiladu'r Deyrnas Unedig yn dal i gyfrif am o leiaf 6% o Gynnyrch Domestig Gros y Deyrnas Unedig, gyda gwerth allbwn blynyddol o dros £170 biliwn a gweithlu o dros 2.6 miliwn. Bydd recriwtio a datblygu'r gweithlu ar gyfer y dyfodol yn helpu i sicrhau bod y diwydiant yn gallu cyfrannu at gyfleoedd twf fel adeiladu nifer y cartrefi sydd eu hangen ar y wlad, y seilwaith ar gyfer ynni a thrafnidiaeth, ac ôl-osod yr amgylchedd adeiledig i gyrraedd targedau sero net.

**Y DU YW'R UNIG
ECONOMI G7 LLE MAE
YNA DDIFFYG YN
BODOLI YN BERTHNASOL
AT EI LEFEL RHAG-
BANDEMAIDD**

Strwythur

Mae gan y diwydiant adeiladu yng Nghymru rai gwahaniaethau sylweddol i strwythur y DU.

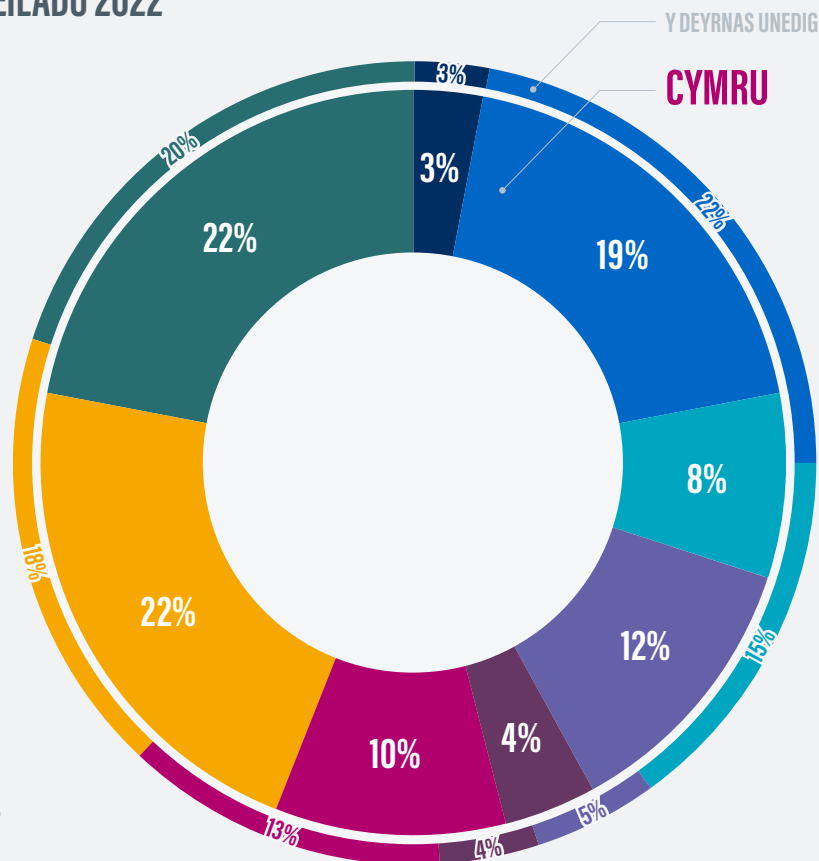
Mae gan y diwydiant adeiladu yng Nghymru 8,055 o fusnesau gyda mwy nag un gweithiwr, sef 14% o'r holl gyflogwyr yng Nghymru. Yn 2022, amcangyfrifir bod gan y diwydiant gyfanswm allbwn o bron i £5.7 biliwn, sydd wedi ei strwythuro fel y dangosir ar y siart. Mae gan Gymru rai gwahaniaethau amlwg yn y sector i

strwythur cyffredinol y Deyrnas Unedig, gyda'r sector nad yw'n dai i'r cyhoedd yn fwy na dwbl lefel gymharol y Deyrnas Unedig. Mae gwaith atgyweirio a chynnal a chadw ym maes tai a gwaith adeiladu cyffredinol gyda'i gilydd yn cyfrif am 22% o'r allbwn, a gyda thai preifat yn cyfrif am 19%, y sectorau hyn yw'r prif feysydd gwaith yng Nghymru.

Yr un sector sy'n dal yn amlwg yn is na strwythur cyfatebol y Deyrnas Unedig yw seilwaith, sef 8% yng Nghymru o'i gymharu â 15% yn y Deyrnas Unedig. Nid oes yr un cryfder buddsoddi mewn pethau fel seilwaith ffyrdd, rheilffyrdd, ynni a dŵr yng Nghymru o'i gymharu ag ardaloedd eraill yn y Deyrnas Unedig.

STRWYTHUR Y DIWYDIANT ADEILADU 2022 CYMRU YN ERBYN DU

- Tai cyhoeddus
- Tai preifat
- Isadeiledd
- Sector Cyhoeddus nad yw'n ymwneud â thai
- Diwydiannol
- Masnachol
- AACC Tai
- AACC nad yw'n ymwneud â thai

Allbwn AACC Tai

22%

Golwg ar 2022

Cyfanswm allbwn blynyddol 2022

£5.7 biliwn

Cyfanswm yr allbwn amcangyfrifedig 2023

£5.6 biliwn

Yn 2022, disgwylir i allbwn adeiladu yng Nghymru i dyfu 3.6%, sy'n agos at lefel twf y DU.

Golwg ar 2022

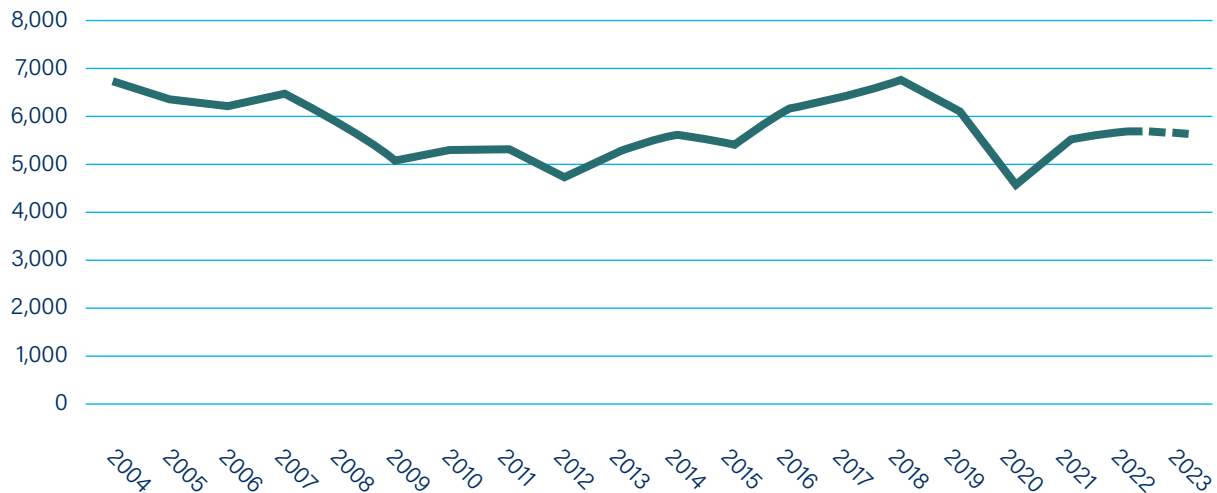
Gyda gwerth bron i £5.7 biliwn (prisiau 2019-20) mae allbwn 2022 yn dal i fod 11% yn is na'r cyfartaledd rhwng 2016 a 2018, yn bennaf oherwydd gostyngiadau mewn gwaith y sector masnachol a seilwaith yn 2019 a 2020.

Gan edrych ymlaen at 2023, rydym yn rhagweld gostyngiad bach mewn allbwn adeiladu oherwydd y dirwasgiad disgwylidig mae'r Deyrnas Unedig a Chymru yn ei wynebu.

ALLBWN Y DIWYDIANT ADEILADU 2004 - 2023

Ffynhonnell: ONS
Cyf: Eglurhad CSN, Adran 4: Nodyn: 1

£m, prisiau cyson 2019

RHAGOLYGN ALLBWN 2023 - 2027

Yng Nghymru, bydd maint y gwaith yn cynyddu yn ôl cyfradd gyfartalog flynyddol o 1.1%, sydd ychydig yn is na chyfradd y Deyrnas Unedig o 1.5% ac yn ddiwygiad am i lawr o'i gymharu â rhagolwg 2022-2026. Disgwylir i gyfraddau twf hirdymor fod yn well ar gyfer gwaith newydd nag atgyweirio a chynnal a chadw, ac er bod disgwyl i'r rhan fwyaf o sectorau ddangos rhywfaint o dwf, bydd yn fach iawn dros y rhagolygon. Yn gyffredinol, mae'n debyg y bydd 2023 a 2024 yn

flynyddoedd heriol i'r diwydiant adeiladu yng Nghymru, yn enwedig yn achos tai preifat a gwaith atgyweirio a chynnal a chadw tai. O 2024 ymlaen, mae'r diwydiant yn dychwelyd yn nes at y tueddiadau twf tymor hwy a welwyd wrth i ni symud allan o'r dirwasgiad disgwylidig.

Er mai'r sector diwydiannol sydd â'r gyfradd twf gyfartalog flynyddol uchaf, mae'r niferoedd uwch o waith yn y sector tai preifat, a'r sector atgyweirio a

chynnal a chadw, yn golygu y byddant yn cyfrannu at enillion o ran allbwn. Rydym yn rhagweld y bydd yr allbwn tai preifat yn cynyddu tua £100 miliwn ar draws y rhagolwg, ac yna atgyweirio a chynnal a chadw tai ar tua £80 miliwn.

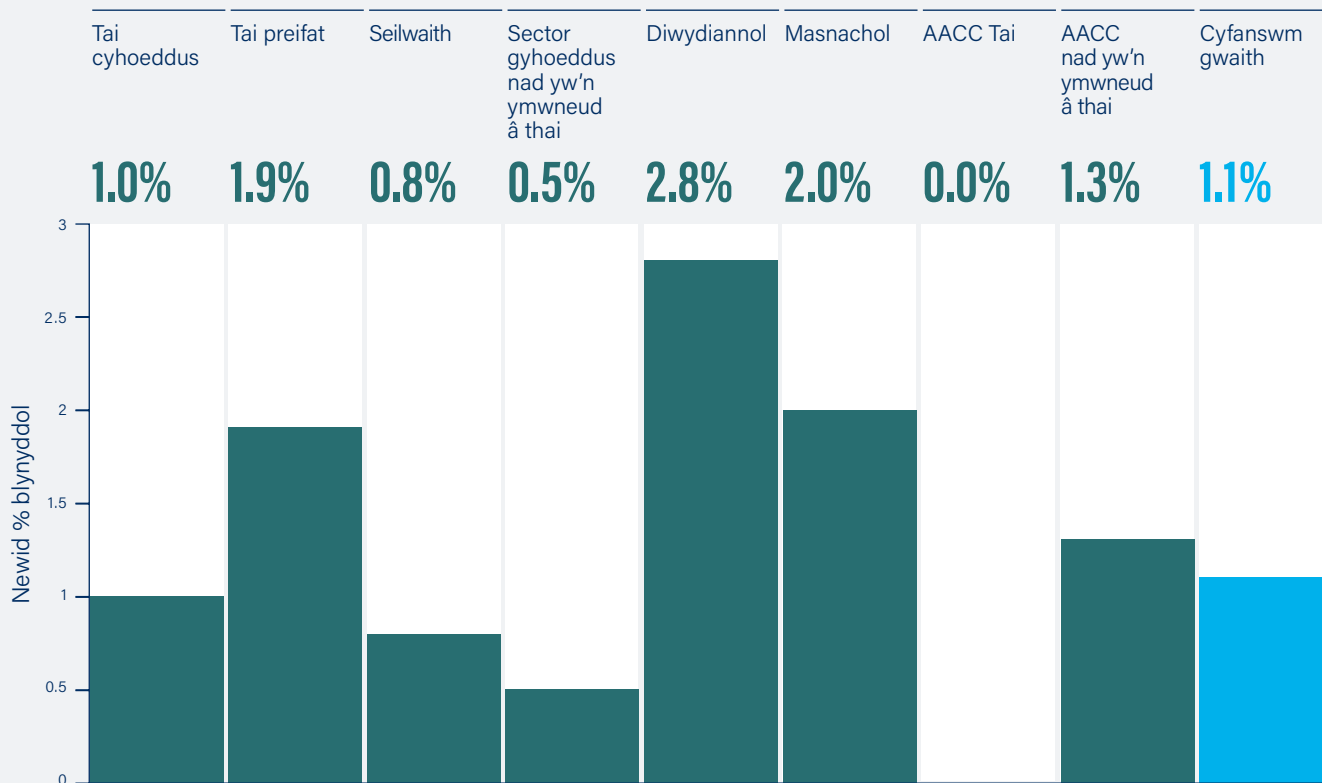
Cyfradd twf cyfartalog dros Gymru

1.1%

Rhagolwg

TWF ALLBWN CYFARTALEDD BLYNYDDOL YN ÔL SECTOR CYMRU 2023-2027

Ffynhonnell: Experian
Cyf: Eglurhad CSN, Adran 4, Nodyn 2

ALLBWN ADEILADU - CYMRU (£ MILIWN, PRISIAU 2019)

Ffynhonnell: Experian
Cyf: Eglurhad CSN, Adran 4, Nodyn 2

	Rhagolwg	Rhagolwg (Newid % blynyddol, termau real)					Cyfar- taledd blynyddol
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2023-2027
Tai cyhoeddus	170	-5.0%	1.1%	2.7%	3.0%	3.1%	1.0%
Tai preifat	1,080	-0.8%	2.7%	2.4%	2.5%	2.6%	1.9%
Seilwaith	451	0.0%	0.3%	1.7%	0.9%	0.8%	0.8%
Sector gyhoeddus nad yw'n ymwneud â thai	699	-2.8%	0.6%	1.0%	1.7%	1.9%	0.5%
Diwydiannol	214	4.3%	3.8%	1.5%	2.2%	2.2%	2.8%
Masnachol	583	0.9%	1.9%	2.4%	2.4%	2.3%	2.0%
Gwaith newydd	3,198	-0.7%	1.8%	1.9%	2.1%	2.2%	1.5%
AACC Tai	1,274	-4.4%	0.7%	0.8%	1.5%	1.7%	0.0%
AACC nad yw'n ymwneud â thai	1,225	-0.1%	0.3%	2.5%	1.9%	2.0%	1.3%
Cyfanswm AACC	2,499	-2.3%	0.5%	1.6%	1.7%	1.9%	0.7%
Cyfanswm gwaith	5,697	-1.4%	1.2%	1.8%	1.9%	2.0%	1.1%

Y gyfradd twf gyfartalog flynyddol yw'r gyfradd twf rhwng diwedd 2022 a diwedd 2027, hy, cyfnod o bum mlynedd.

Gan edrych ar rai o'r prif brosiectau sydd ar y gweill, bydd prosiect adfywio Abertawe sy'n werth £1 biliwn, ynghyd â chynlluniau gwario yng nghyllideb Llywodraeth Cymru o £580 miliwn ar ddatgarboneiddio tai cymdeithasol hyd at 2024/25, yn helpu i sicrhau twf.

Dechreuodd y gwaith ym mis Mai 2022 ar adran £500 miliwn Dowlais Top i Hirwaun o Ffordd A465 Blaenau'r Cymoedd, a bydd yn rhedeg tan ganol 2025. Bydd y prif waith adeiladu ar y gwelliannau sy'n werth £60 miliwn i'r A40 rhwng Llanddewi Felfre a Chroesffordd Maenoch yn ymestyn at hydref 2023. Mae'r prif waith ar wneud yr A4119 o Goed Elái i Ynysmaerdy yn ffordd ddeuol, sy'n brosiect sy'n werth £15 miliwn, bellach yn mynd rhagddo. Mae canlyniadau adolygiadau Llywodraeth Cymru o'r "Lwybr Coch" a oedwyd ar Lannau Dyfrdwy, sy'n werth £300 miliwn, ffordd osgoi Llandeilo sy'n werth £50 miliwn a'r Drydedd Bont ar draws y Fenai, sy'n werth £135 miliwn, yn dal heb eu cwblhau.

Ym maes adeiladu dibreswyl, mae Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru yn ystyried y dewisiadau caffael i adnewyddu ei fframwaith gofal iechyd. Hyd yma, mae 28 o brosiectau wedi cael eu caffael gan sefydliadau'r GIG ers cyflwyno'r fframwaith presennol.

Fel y gwelwyd yn y misoedd diwethaf, mae cwmp Grŵp Jehu yn tynnu sylw at yr heriau sy'n wynebu'r diwydiant, gyda 104 o staff yn cael eu diswyddo, er bod gan y cwmni 15 contract byw ar draws Cymru a de-orllewin Lloegr sy'n werth bron i £100 miliwn.

 Gwelliannau ffyrdd i'r A465

£500m

 Prif adeiladu ar yr A40

£60m

 Deuoli'r A4119 Coed Ely i Ynysmaerdy

£15m

Rhagolwg o'r gweithlu³

Mae lefel isel y twf mewn allbwn yng Nghymru yn golygu nad oes disgwyl i'r gweithlu adeiladu newid llawer dros y pum mlynedd nesaf.

Dyma'r patrwm rydym yn ei weld yng ngwledydd a rhanbarthau eraill y Deyrnas Unedig, ac mae disgwyl i'r Deyrnas Unedig ddangos cynnydd bach iawn o 0.1% ar gyfer twf cyfartalog y gweithlu dros y pum mlynedd nesaf.

Rhagwelir y bydd y gweithlu adeiladu, sy'n 111,600 o ran nifer ar ddiwedd 2022, yn gostwng ychydig i 111,000 yn 2023 cyn codi'n ôl i 111,500 erbyn 2027. I bob pwrpas, mae'n broffil statig dros y pum mlynedd nesaf, gyda dim ond amrywiad ymylol ar draws y galwedigaethau.

CYFANSWM GWEITHLU YN ÔL GALWEDIGAETH - CYMRU

	Gwirioneddol	Amcangyfrif	Rhagolwg	
	2021	2022	2023	2027
Uwch reolwyr, rheolwyr gweithredol a rheolwyr prosesau busnes	4,200	4,200	4,100	4,200
Rheolwyr prosiectau adeiladu	1,400	1,400	1,400	1,400
Rheolwyr prosesau adeiladu eraill	8,100	8,100	8,000	7,700
Staff proffesiynol nad ydynt yn ymwneud ag adeiladu, staff technegol, TG, a staff swyddfa eraill	11,400	11,400	11,300	11,900
Goruchwylwyr crefftiau adeiladu	2,000	2,100	2,000	2,000
Crefftiau pren a gosod y tu mewn	13,200	13,000	12,800	12,300
Gweithwyr Gosod Brics	5,500	6,000	6,000	5,900
Arbenigwyr amlen adeiladu	4,100	4,300	4,300	4,400
Peintwyr ac addurnwyr	6,100	5,900	5,800	5,600
Plastrwr	4,200	4,200	4,200	4,100
Töwr	2,100	2,000	1,900	2,100
Gweithwyr Gosod Llawr	200	200	200	200
Gwydrwyr	800	700	700	700
Gweithredwyr adeiladu arbenigol*	3,900	3,900	3,800	3,700
Sgaffaldwyr	800	800	800	800
Gweithrediadau Peiriannau	1,600	1,400	1,400	1,600
Peirianyddion/ffitwyr peiriannau	1,900	1,900	2,000	1,700
Codwyr dur / gwneuthuriad strwythurol	1,100	1,200	1,300	1,300
Labrwr*	4,400	4,600	4,600	4,700
Crefftiau Trydanol a gosod	7,100	7,100	7,100	7,200
Crefftiau Plymio a HVAC	8,000	8,200	7,900	8,200
Logisteg	800	900	800	900
Gweithrediadau Peirianneg Sifil*	1,500	1,600	1,700	1,800
Gweithredwr nad yw'n adeiladu	1,700	1,700	1,800	1,800
Cyfanswm (SIC 41-43)	96,100	96,700	96,000	95,800
Peirianwyr sifil	2,600	2,800	2,900	3,000
Gweithwyr proffesiynol adeiladu eraill a staff technegol	7,100	7,100	7,100	7,100
Pensaer	1,400	1,500	1,600	1,800
Syrfewr	3,200	3,400	3,400	3,900
Cyfanswm (SIC 41-43, 71.1, 74.9)	110,500	111,600	111,000	111,500

Ffynhonnell: ONS, CSN, Experian
Cyf: Eglurhad CSN, Adran 4, Nodyn 5 6

Gofyniad Recriwtio Blynyddol (ARR)

Er bod lefelau'r gweithlu yn aros yr un fath, mae angen o hyd i'r diwydiant adeiladu yng Nghymru recriwtio mwy o weithwyr newydd. Mewn blwyddyn arferol, byddai'r diwydiant adeiladu yng Nghymru yn recriwtio rhwng 6,500 a 9,000 o weithwyr, a symudiad arferol pobl i mewn ac allan o'r diwydiant neu drosiant y gweithlu. Wrth edrych ar y galw am recriwtio yn y dyfodol, rydym yn cydnabod y bydd lefel o athreuliad bob amser yn digwydd ac yn ystyried hyn wrth gynhyrchu'r ffigur gofyniad recriwtio blynyddol.

Mae gwerth gofyniad recriwtio blynyddol 1,820 o weithwyr y flwyddyn yng Nghymru yn cynrychioli 1.6% o weithlu 2022, sydd bron yr un fath â chyfradd y Deyrnas Unedig, sef 1.7%. Gyda lefelau allbwn yn gostwng a'r gweithlu yn aros yr un fath, disgwylir y byddai'r gwerth gofyniad recriwtio blynyddol yn lleihau o'i gymharu â rhagolwg 2022-2026. Fodd bynnag, mae hefyd yn dangos y bydd yn rhaid i'r diwydiant gynyddu'r recriwtio er mwyn cynnal ei lefel.

Mae disgwyl i'r galwedigaethau a ganlyn feddu ar rai o'r gwerthoedd recriwtio ychwanegol cryfaf:

- Bricwyr (420 y flwyddyn)
- Crefftau trydanol (380 y flwyddyn)
- Towyr (200 y flwyddyn)

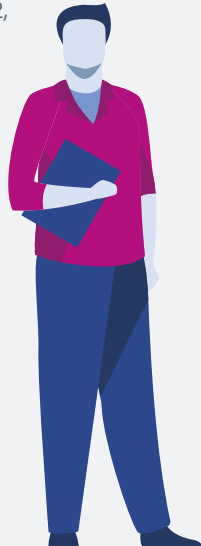
GOFYNIAD RECRIWTIO BLYNYDDOL YN ÔL GALWEDIGAETH - CYMRU

	ARR fel % o weithlu 2022	Gwerth ARR y flwyddyn
Uwch reolwyr, rheolwyr gweithredol a rheolwyr prosesau busnes	2.4%	100
Rheolwyr prosiectau adeiladu	-	-
Rheolwyr prosesau adeiladu eraill	-	-
Staff proffesiynol nad ydynt yn ymwneud ag adeiladu, staff technegol, TG, a staff swyddfa eraill	-	-
Goruchwylwyr crefftau adeiladu	-	-
Crefftau pren a gosod y tu mewn	-	-
Gweithwyr Gosod Brics	7.0%	420
Arbenigwyr amlen adeiladu	3.3%	140
Peintwyr ac addurnwyr	-	-
Plastrwr	-	-
Töwr	10.1%	200
Gweithwyr Gosod Llawr	-	-
Gwydrwyr	-	-
Gweithredwyr adeiladu arbenigol*	-	-
Sgaffaldwyr	-	<50
Gweithrediadau Peiriannau	-	-
Peiranyddion/ffitwyr peiriannau	-	-
Codwyr dur / gwneuthuriad strwythurol	9.6%	120
Labrwr*	-	-
Crefftau Trydanol a gosod	5.3%	380
Crefftau Plymio a HVAC	-	<50
Logisteg	8.2%	70
Gweithrediadau Peirianneg Sifil*	8.9%	140
Gweithredwr nad yw'n adeiladu	-	-
Cyfanswm (SIC 41-43)		1,570
Peirianwyr sifil	3.6%	100
Gweithwyr proffesiynol adeiladu eraill a staff technegol	-	-
Pensaer	9.8%	150
Syrfewr	-	<50
Cyfanswm (SIC 41-43, 71.1, 74.9)	1.6%	1,820

Ffynhonnell: ONS, CSN, Experian
Cyf: Eglurhad CSN, Adran 4, Nodyn 5 6

Fodd bynnag, byddai pwysau hefyd ar benseiri, gweithwyr peirianneg sifil a staff logisteg lle mae'r galw'n uchel o'i gymharu â lefel eu gweithlu. Ar gyfer galwedigaethau lle nad oes gwerth gofyniad recriwtio blynyddol ar y bwrdd, yr awgrym yw y bydd lefelau recriwtio diweddar yn gallu diwallu angen yn y dyfodol os byddant yn cael eu cynnal.

Wrth edrych ar y gweithlu a rhagolygon ARR, mae'n bwysig nodi bod Cymru, fel rhannau eraill o'r Deyrnas Unedig, wedi parhau i weld lefel uchel o swyddi gwag yn y maes adeiladu yn 2022, gyda chwmnïau'n cael traferth dod o hyd i weithwyr sydd â sgiliau addas. Mae hyn wedi arwain at gofnodi prinder sgiliau dros amrywiaeth o alwedigaethau, a chyfraddau cyflog yn cynyddu wrth i gwmnïau geisio denu gweithwyr. Er bod arwyddion o ostyngiad mewn swyddi gwag ym maes adeiladu tua diwedd 2022, mae'r lefelau yn dal yn llawer uwch na'r hyn a adroddwyd ar ddechrau 2020. Gan hynny, rydym yn disgwyl y bydd y farchnad lafur yn parhau i fod yn gystadleuol iawn yn y dyfodol agos.

Gallai cwmnïau adeiladu geisio llenwi swyddi gwag a'r galw recriwtio yn y dyfodol drwy nifer o lwybrau. Gallent:

Ddenu gweithwyr medrus sydd eisoes yn gweithio mewn mannau eraill yn y diwydiant adeiladu, er bod hyn yn amlwg yn symud gweithwyr presennol o gwmpas yn hytrach na diwallu anghenion cyffredinol y diwydiant

Denu gweithwyr medrus sydd wedi gadael y diwydiant yn ôl i'r byd adeiladu. Byddai hyn naill ai'n golygu'r rhai sydd wedi gadael i weithio mewn diwydiannau eraill neu'r rhai sydd wedi mynd yn ddi-waith/anweithgar

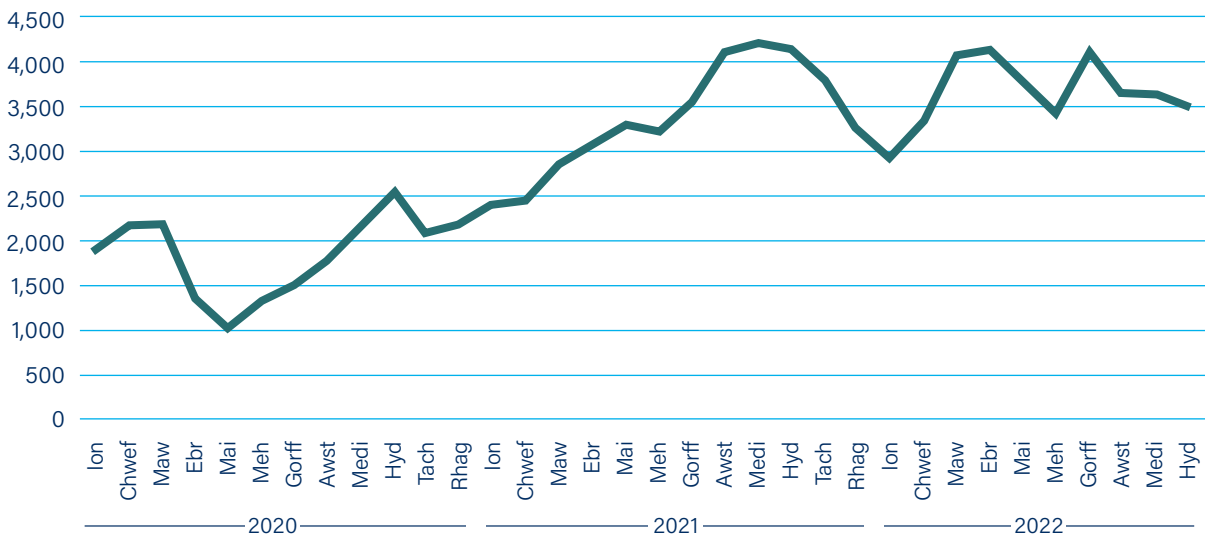
Denu a hyfforddi newydd-ddyfodiaid i'r gweithlu o blith y rhai sy'n gadael yr ysgol, addysg bellach, neu addysg uwch

Gwella dulliau cadw gweithwyr yn y diwydiant

Edrych ar sut gellir gwella cynhyrchiant.

SWYDDI AR-LEIN UNIGRYW MISOL - CYMRU

Ffynhonnell: Lightcast, detholiad o alwedigaethau adeiladu, Cymru

Mae'r ymateb i brinder sgiliau yn debygol o fod yn gymysgedd o'r dewisiadau hyn. Fodd bynnag, mae heriau ynghlwm.

Mae lefelau cymharol isel o ddiweithdra wedi dylanwadu ar gryfder y farchnad swyddi (3.3%) a chyfran gynyddol o bobl sy'n cael eu hystyried yn economaidd anweithgar. Mae'r newid hwn yn nifer y bobl sy'n economaidd anweithgar fel pe bai'n canolbwyntio ar ambell categori, gyda chynnydd amlwg yn nifer y bobl dros 50 oed sy'n mynd yn anweithgar ynghyd â chynnydd yn nifer y bobl sydd â salwch tymor hir. Yr effaith net yw bod y gronfa o weithwyr sydd ar gael y mae

pob diwydiant yn awyddus i recriwtio ynddi wedi cael ei gwasgu, gan arwain at fwy o gystadleuaeth.

Fel y nodwyd yn adroddiad *Rethinking Recruitment* y CITB, bydd yn rhaid i gwmnïau adeiladu yng Nghymru, ac ar draws y Deyrnas Unedig yn gyffredinol, chwilio am ffyrdd newydd o ddenu, recriwtio a datblygu'r gweithwyr sydd eu hangen arnynt yn awr, ac yn y dyfodol, ac mewn ffordd sy'n gwneud y mwyaf o'r gronfa amrywiol o bobl sy'n chwilio am waith.

Mae'r tueddiadau ar gyfer hyfforddiant adeiladu yn gadarnhaol. Ar gyfer prentisiaethau, roedd gostyngiad o 18% yn y nifer a ddechreuodd yn 2019/20 o'i gymharu â 2018/19 ac roedd ffigurau 2020/21 yn dal yn isel hefyd. Fodd bynnag, mae cynnydd amlwg wedi bod

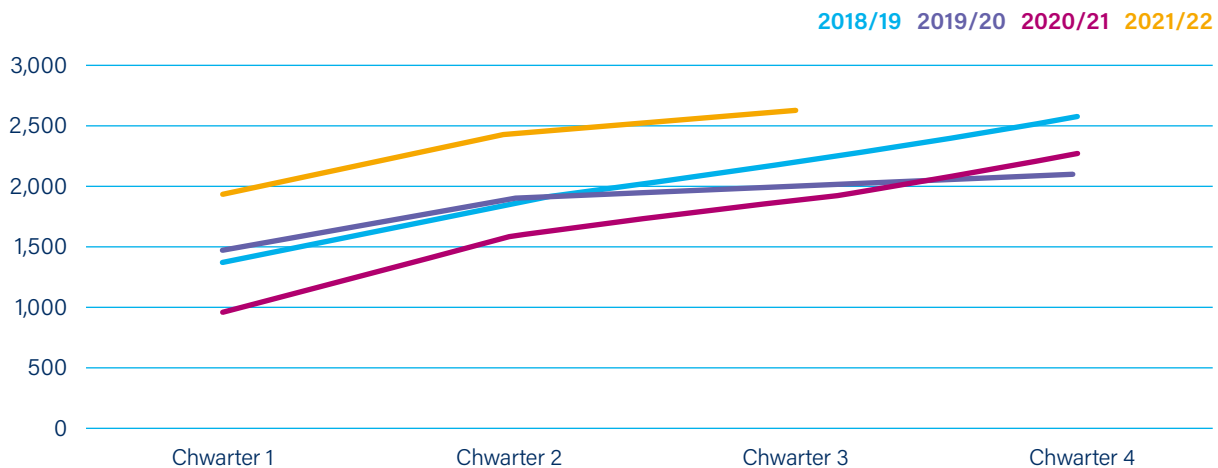
yn y nifer sy'n dechrau ar gyfer 2021/22 ac maent ar y trywydd iawn i fod yn uwch na lefelau 2018/19.

Yn achos dysgwyr a gafodd gymhwyster adeiladu yng Nghymru, roedd gostyngiad o 30% yn nifer y tystysgrifau cymwysterau a gyhoeddwyd yn 2019/20, sydd wedi codi'n ôl yn 2020/21.

Mae'r naill siart a'r llall yn cyfeirio at ddarlun tebyg o'r tueddiadau hyfforddi sylfaenol yng Nghymru, gyda'r gostyngiad yn y nifer yn gwella yn 2019/20 ar adeg pan mae galw cynyddol am weithwyr. Mae hyn yn dangos bod hyfforddiant adeiladu yn mynd yn ôl i'r lefelau blaenorol, er bod gwaith o hyd i gynyddu hyn er mwyn diwallu'r galw ar hyn o bryd ac yn y dyfodol.

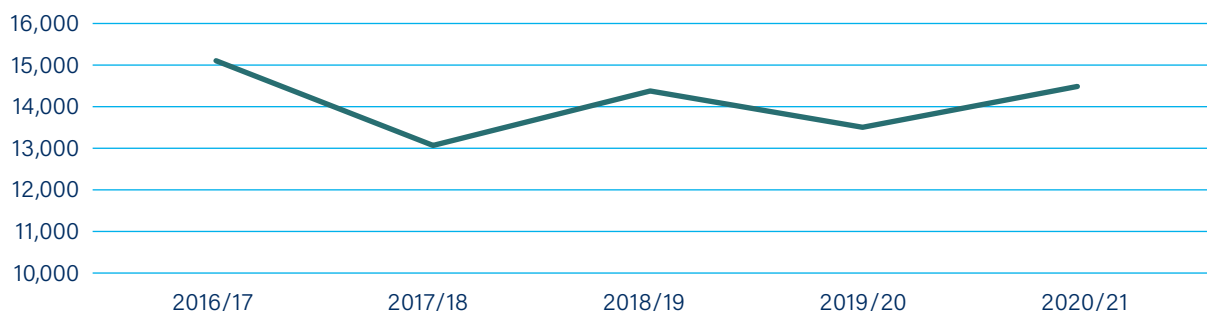
DECHRAU PRENTISIAETHAU FESUL CHWARTER GRONNUS YNG NGHYMURU, AR GYFER Y SECTOR ADEILADU 2018/19 - 2021/22, CH3

Ffynhonnell: Stats Cymru

ADEILADU, CYNLLUNIO A'R AMGYLCHEDD ADEILEDIG, GWEITHGAREDDAU DYSGU MEWN ADDYSG BELLACH, 2016/17 - 2020/21

Ffynhonnell: Stats Cymru

Cymorth CITB i'r diwydiant adeiladu ynf Nghymru

Bydd CITB Cymru yn parhau i gynorthwyo'r diwydiant drwy amrywiol fentrau yn 2022, fel rhagflas a chyfleoedd hyfforddi ar y safle drwy 'Gweld eich Safle,' 'Rhoi Cynnig ar Grefft' a hyfforddeiaethau adeiladu penodol newydd i gael profiad o weithio ym maes adeiladu.

Bydd hyn yn cynnwys newydd-ddyfodiaid i'r diwydiant, ac rydym wedi datblygu tair canolfan ar y safle ledled Cymru i sicrhau bod dysgwyr yn barod i gael gwaith parhaus. Rydym hefyd yn gweithio gyda Gyrfa Cymru i helpu i ddenu gweithlu mwy amrywiol yn y dyfodol i'r maes adeiladu.

Mae CITB yn darparu grantiau i brentisiaid y mae cyflogwyr adeiladu yn ymgymryd â nhw, yn eu cefnogi ac yn eu cynnal i ddiwallu anghenion y diwydiant adeiladu yng Nghymru. Gan weithio gyda Llywodraeth Cymru a darparwyr hyfforddiant, mae CITB Cymru yn arwain Grŵp Cynghori ar Fframwaith Prentisiaethau Llywodraeth Cymru.

Gan weithio gyda chyflogwyr, darparwyr hyfforddiant a cholegau, byddwn yn sicrhau bod safonau a chymwysterau hyfforddiant yn adlewyrchu newidiadau i arferion gweithio a gofynion y diwydiant. Byddwn yn parhau i ategu'r gwaith o gyflwyno'r gyfres newydd o gymwysterau ar gyfer yr amgylchedd adeiledig yng Nghymru, fel datblygu'r fframwaith prentisiaeth ar gyfer Trin Adeiladu Diwydiannol a chymwysterau digidol ar gyfer y fframwaith prentisiaeth adeiladu newydd.

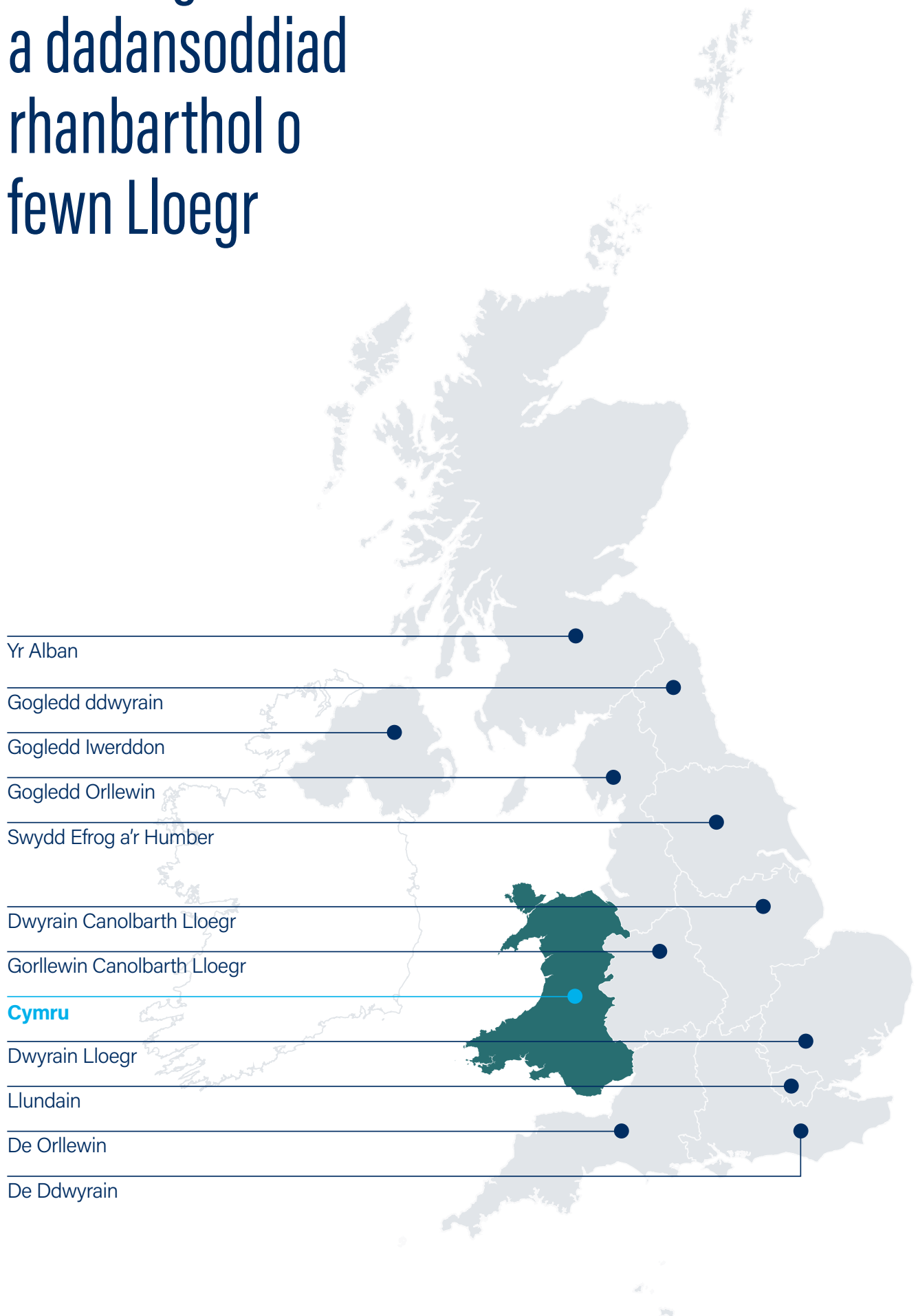
Fodd bynnag, mae mynd i'r afael â phrinder sgiliau mewn marchnad lafur fwy cystadleuol ar adeg pan fydd yr economi mewn dirwasgiad yn galw am

weithredu ar y cyd gan CITB Cymru, cwmnïau adeiladu a'r llywodraeth. Mae cael gweithlu sy'n gymwys ac wedi ei hyfforddi i fanteisio i'r eithaf ar y cyfleoedd yn y dyfodol yn hanfodol i sicrhau bod gan Gymru y swm o gartrefi sy'n defnyddio ynni'n effeithlon sydd ei hangen arni, y seilwaith i sicrhau bod yr economi'n ffynnu, ac i fynd i'r afael ag ôl-osod yr amgylchedd adeiledig er mwyn cyrraedd targedau sero net. Fel y nodir yn yr adroddiad, bydd adeiladu yng Nghymru dros y pum mlynedd nesaf yn parhau i gynnal tua 111,000 o weithwyr ac yn cyfrannu gwerth tua £5.7 biliwn o allbwn bob blwyddyn gan ddiwydiant sy'n cynrychioli 14% o'r holl fusnesau sy'n cyflogi pobl yng Nghymru.

Bydd y diwydiant
adeiladu Cymreig yn
parhau i gyfrannu tua

£5.7bn

Trosolwg o'r DU a dadansoddiad rhanbarthol o fewn Lloegr

I gael rhagor o wybodaeth am y Rhwydwaith Sgiliau Adeiladu, cysylltwch â:

Ian Hill

Rheolwr Mewnwelediad Diwydiant

Ian.Hill@citb.co.uk

